

DANIEL MONTAÑA I BUCHACA

**INFORME DEL METGE JOSEP PUIGJANER DE LA VILA DE
SABADELL EL 25 DE DESEMBRE DE 1725**

**IV Congrés d'Història de la Medicina Catalana
Poblet 7-9 de juny de 1985
Actes, Volum III**

He trobat aquest informe a l'Arxiu Històric de Sabadell, i m'ha semblat que estaria bé donar-lo a conèixer.

Transcripció del text:

"Por hallarse, por la vesindat de toda la Villa de Sabadell. Mutxos lagos ho balsos cujos vacuos, se llenan de agua quando llueve quedandose allí astencada y detenida; hi hallarse en diferentes partes del termino de ditxa Villa, varios caminos, cuyos passos no se pueden transitar sin grande riesgo; me an suplicado los Regidores de dit ha Villa hisiese una sertificatoria, si ditxos balssos, por la agua que estan en ellos astencada, son en perjuicio del bien publico, y una fe si ditxos caminos se pueden transitar sin grande riesgo; no esperando, les puede emanasar deotra parte, al alivio de tantos males, que de una sertificatoria de Médico, y de la grande justification de vuestra señoria esta y la obligation de mi encargo, me executan ha acer la presente certificaroria:

Sertifico yo, lo infra escrito, ser dichos lagos ho balssos, por corrompers con el tiempo la agua que en ella se estanca, quando llueve; como dise el poeta.

Ut Copian Sttium, ni maneantux aque, de ----- mento y perjuicio a la salut, y bien publico; y ago fe, aver en el termino de dicha villa; y fuera del varios caminos, que no se pueden transitar sin grade riesgo de tropesso; y presipicio, esperando, que esta sertificatoria llegando a los hoidos de V S^a ha de mover su justo y catolico celo ha dar las mas prontas providencias para alivio de tantos danyos mandando se llenen dichas balssas y se restitecien dichos caminos, al pristino estado, por cuja falta tan lestimossa nunca podesse dicha Villa, y vesindad de ella. Oy dia 25 desembre 1725".

Dr. Joseph Puigjaner Médico.
Vecino de Sabadell.

Comentari:

L'informe que el Metge J. Puigjaner fa, data de l'any 1725, per tant uns deu anys després d'haver-se acabat la guerra de successió a Catalunya que, com se sap, va tenir grans conseqüències en quant a l'evolució del Principat.

Com es pot veure en la transcripció de l'informe, els regidors de la Vila de Sabadell estaven preocupats pel mal estat dels camins del seu terme, demanant-li al mencionat Metge que fes un certificat dient "si ditxos balssos, por la agua que estan en ellos astencada, son en perjuicio del bien publico" i "una fe si dichos caminos se pueden transitar sin grande riesgo".

Sabent el que li demanen, fa un certificat dient de forma molt concreta que:

Primer: "dichos lagos ho balsos, por corromperse" prdueixen "perjuicio a la salut i bien publico". En aquest escrit es pot veure la preocupació que hi havia per la salut pública; i tenint en compte que en aquell temps no se sabia l'etiologia de les malalties infeccioses, si que els metges de l'època podien actuar d'una forma correcta de cara a una actitud preventiva, com podia ser en aquest cas "mandando se llenen dichos balsos", evitant així la propagació de malalties.

Segon: "Aver en el termino de dicha Villa, y fuera del, varios caminos, que no se pueden transitar sin grande riesgo de tropesso; y presipicio". Aquí queda reflexat el mal estat dels camins i la seva repercusió sobre la salut avançant -se ja en aquella època, al que és tant important en la nostra, com es la relació entre l'estat de les vies de comunicació i accidents de circulació). Aquí també actuarà de forma preventiva "se restitecien dichos caminos, al pristino estado", arreglant els camins i així hi hauria menys risc d'accident.

En conclusió: Diria que en aquest informe queda reflexada la preocupació per part d'uns regidors de la Vila de Sabadell per la salut de la població, demanant un certificat al Dr. Puigjaner, que ell molt encertadament fa, constant així, el mal estat dels camins i la seva repercusió sobre la salut, apuntant unes mesures que pal·liarien aquestes situacions.